

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 104 **din data de 27.01.2021**

Dosar nr.: 575/2020

Petiția nr.: 4777/05.08.2020

Petent:

Reclamat: S.C. METROREX S.A.

Obiect: discriminare provenită din existența unui termen de valabilitate a cartelelor magnetice de metrou, după expirare pierzându-se contravaloarea serviciului de transport achitat în avans și neutilizat

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

S.C. METROREX S.A., cu sediul în București, Bulevardul Dinicu Golescu nr. 38, sector 1, adresă de e-mail: contact@metrorex.ro, reprezentată prin director general ing.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă faptul că persoanele care circulă rar cu metroul sunt supuse unui tratament diferențiat față de cele care circulă des cu metroul deoarece cei dintâi se află în imposibilitatea utilizării serviciului achiziționat din cauza expirării cartelei magnetice de metrou, nebeneficiind de opțiunea înlocuirii cartelei neutilizate sau restituirea banilor.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 4777/02.09.2020 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 5309/02.09.2020 a fost citată partea reclamată, citarea fiind realizată fără acordarea unui termen de audieri, cu acordul părților, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2. Prin citație i s-a solicitat petentului să indice criteriul care a stat la baza presupusei fapte de discriminare, precum și dreptul încălcat.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 5845/23.09.2020 partea reclamată depune un punct de vedere, care a fost transmis petentului prin adresa înregistrată sub nr. 6647/27.10.2020.

8. Petentul nu a depus un punct de vedere cu privire la solicitările C.N.C.D. sau concluzii scrise raportate la aspectele invocate de către partea reclamată în punctul de vedere al acestuia.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

9. Prin sesizarea înregistrată la CNCD sub nr. 4777/05.08.2020 petentul susține că S.C. METROREX S.A. practică o discriminare în sensul că instituie o perioadă de expirare a cartelelor magnetice de 10 calatorii, fără a da posibilitatea ca acestea să poată fi înlocuite după expirare, cu numărul de călătorii rămase.

10. În continuare, petentul susține că discriminarea se instituie în mod nejustificat între persoanele care circula rar cu metroul și cei care circulă des cu metroul.

11. Petentul susține că nu există nicio justificare pentru expirarea cartelei de metrou cumulat cu lipsa posibilității înlocuirii cartelei, în condițiile în care S.C. METROREX S.A. se folosește anticipat de banii utilizatorului.

Susținerile părții reclamate

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 5845/23.09.2020, pe cale de excepție, partea reclamată solicită admiterea excepției de necompetență materială a C.N.C.D. privind soluționarea petiției având ca obiect termenul de valabilitate a titlurilor de călătorie cu metroul (n.n. cartelă magnetică de 10 călătorii), C.N.C.D. neavând competență în soluționarea aspectelor semnalate.

13. De asemenea, partea reclamată solicită admiterea excepției lipsei calității procesual-pasive a Metrorex S.A., acesta neputând avea calitate procesuală în cauza supusă analizei C.N.C.D. cât timp respectă prevederile legale în vigoare, mai exact prevederile Ordonanței nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor.

14. Pe fond, raportat la îndeplinirea condițiilor necesare existenței discriminării, partea reclamată susține că aspectele invocate de către petent nu se circumscriu prevederilor art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, existența unui termen de valabilitate a cartelelor magnetice de călătorii nereprezentând un tratament diferențiat sau neavând ca efect încălcare a vreunui drept; în acest sens, partea reclamată susține că legiuitorul însuși stabilește că produsele nealimentare pot avea un termen de valabilitate, în Ordonanța nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, la art. 2 pct. 18, prin *“termen de valabilitate”* înțelegându-se *“data de minimă durabilitate pentru produsele nealimentare - limita de timp/data stabilită de producător până la care un produs își păstrează caracteristicile specifice inițiale, dacă au fost respectate condițiile de transport, manipulare, depozitare și păstrare.”*

15. Cu privire la valabilitatea titlurilor de călătorie cu metroul, partea reclamată susține că producătorul acestora i-a informat asupra faptului că data de valabilitate a cartelelor magnetice este de 6 luni, dată care este tipărită pe cartelă la momentul procesării acesteia la casieria centrală înaintea distribuirii către punctele de vânzare; de asemenea, termenul de valabilitate a cartelelor este justificat de faptul că titlurile de călătorie își pot pierde caracteristicile specifice după un timp îndelungat, acest risc fiind

reprezentat de faptul că banda magnetică aflată pe cartele se demagnetizează, iar informația aflată pe acestea nu mai poate fi citită de aparatele de control acces.

16. Partea reclamată consideră că valabilitatea titlurilor de călătorie nu reprezintă un factor de discriminare pentru niciun călător (*n.n. indiferent de cât de des sau de rar circulă cu metroul*), acesta fiind înștiințat și având posibilitatea de a alege titlul de călătorie necesar încă de la momentul achiziționării; astfel, în cazul cartelelor cu număr limitat de călătorii (*de exemplu: o călătorie, două sau zece călătorii*), acestea pot fi utilizate oricând în această perioadă de valabilitate, călătorul luând la cunoștință de data de valabilitate a titlurilor de călătorie încă de la momentul achiziționării cartelei, întrucât aceasta este înscrisă pe fața cartelei, lângă banda magnetică, în acest sens, călătorul având posibilitatea de a decide și acționa în consecință în funcție de nevoile proprii; de asemenea, călătorul care își achiziționează un titlu de călătorie este singurul care decide dacă și cum se folosește de acesta sau nu, iar consecințele pierderii contravalorii acestuia în caz de neutilizare nu pot fi imputabile unui operator de transport, invocând ca motiv existența unui termen de valabilitate a cartelelor; astfel, călătorul are posibilitatea de a-și achiziționa titlul de călătorie în funcție de nevoile proprii, acestea fiind afișate atât la casierile Metrorex S.A. din incinta stațiilor de metrou cât și pe site-ul oficial www.metrorex.ro la secțiunea “Servicii”.

17. Partea reclamată susține că titlurile de călătorie cu metroul sunt eliberate de către Metrorex S.A., conform *Anexei nr. 3 a Actului adițional nr. 1 la Contractul de servicii publice de transport cu metroul pentru anii 2020-2024 al S.C.T.M.B. „Metrorex S.A.” aprobat prin Ordinul Ministrului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor nr. 697/2020*; titlul de călătorie achiziționat este asimilat contractului de transport încheiet între călător și societatea de transport, aspect susținut și de literatura de specialitate, unde se precizează că: *„Stabilirea raporturilor civile în contractul de transport de persoane are loc, de regulă, prin întocmirea unui document special care poartă denumirea de bilet sau titlu de călătorie, biletul fiind în acest sens o confirmare în scris a raporturilor contractuale”*; în consecință, datele înscrise pe titlul de călătorie reprezintă condiții contractuale necesar a fi respectate de ambele părți.

18. Partea reclamată susține că, în conformitate cu prevederile art. 12-17 din Ordonanța nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, S.C. Metrorex S.A. are obligația legală de a înlocui cartela achiziționată sau de a restitui contravaloarea acesteia doar dacă prezintă abateri de la caracteristicile prescrise sau declarate nu și în cazul în care cartela este expirată.

19. În final partea reclamată arată că petentul nu face dovada titlului de călătorie achiziționat de către acesta, titlu care face obiectul petiției, situație față de care pot deveni incidente inclusiv prevederile art. 20 alin. (1) din O.G. 137/2000.

V. Motivele de fapt și de drept

20. **În fapt**, Colegiul director constată că este chemat să se pronunțe cu privire la aspecte care au legătură cu termenul de valabilitate a cartelelor de metrou.

21. **În drept, pe cale de excepție**, având în vedere dispozițiile art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor [*„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”*], Colegiul urmează a se pronunța

cu prioritate asupra excepțiilor invocate de către partea reclamată, respectiv excepția de necompetență a C.N.C.D. și excepția lipsei calității procesuale pasive a părții reclamate.

22. Referitor la excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind soluționarea petiției, Colegiul director reține faptul că aspectele sesizate privesc un posibil tratament diferențiat nejustificat între călătorii care circulă rar cu metroul și călătorii care circulă des cu metroul, din perspectiva unei posibile restricții (pentru cea de-a doua categorie de călători) a utilizării serviciului de transport public, din cauza termenului de valabilitate a cartei magnetice de călătorie; ca urmare, Consiliul respinge excepția invocată, având atribuții în a analiza un posibil tratament diferențiat.

23. Referitor la excepția lipsei calității procesuale pasive a părții reclamate, Colegiul director apreciază că petentul se îndreaptă în sesizarea sa împotriva emitentului cartelor magnetice de călătorie, emitent care nu ar fi prevăzut posibilitatea de restituire a contravalorii serviciului de transport achitat și neutilizat, respectiva persoană juridică fiind fără dubiu S.C. Metrorex S.R.L., urmând astfel a respinge excepția invocată.

24. În continuare, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată2, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată2, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

25. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege și care are drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege. În acest sens, se poate observa că definiția *discriminării* include elementul criteriului protejat de lege, element care diferențiază o cauză care cade sub incidența O.G. nr. 137/2000 de cauzele care au o altă natură juridică (spre exemplu conflictele de muncă).

26. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții :

- a) Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile);
- b) Existența unui criteriu de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată2;
- c) Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

27. Colegiul director a analizat petiția, având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat existența unui tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile, raportat la un criteriu de discriminare.

28. Reținând aspectele deduse soluționării, Colegiul reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1. În acest sens Colegiul Director reține că art. 2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare (*„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*), criteriile expresis verbis enumerate de lege fiind completate cu sintagma „sau orice alt criteriu”, ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

29. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar, apreciază că se invocă un tratament diferențiat nejustificat între călătorii care circulă rar cu metroul și călătorii care circulă des cu metroul, din perspectiva unei posibile restricții a utilizării serviciului de transport public din cauza termenului de valabilitate a cartei magnetice de călătorie.

30. În acest sens, Colegiul Director se raportează la punctul de vedere al părții reclamate, conform căruia călătorul (*indiferent de cât de des sau de rar circulă cu metroul*), este înștiințat despre data de valabilitate a titlurilor de călătorie încă de la momentul achiziționării cartei (aceasta fiind înscrisă pe fața cartei, lângă banda magnetică), în cazul cartelelor cu număr limitat de călătorii, acestea putând fi utilizate oricând în perioada de valabilitate.

31. Din analiza obiectului petiției raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc, nefiind vorba de un tratament diferențiat între călători, neexistând niciun criteriu de diferențiere. În acest sens, Colegiul director constată că termenul de expirare a cartelelor magnetice cu număr limitat de călătorii este același pentru toți călătorii, indiferent dacă cartela magnetică este utilizată des sau la o perioadă mai lungă de timp, neintervenind nicio diferențiere între călători pe baza unui anumit criteriu. În plus, Colegiul director reține faptul că fiecare călător are posibilitatea de a-și achiziționa titlul de călătorie în funcție de nevoile proprii, S.C. METROREX S.A. punând la dispoziția călătorilor cartele magnetice cu număr divers de călătorii dintre care fiecare călător poate alege (*o călătorie, două călătorii, 10 călătorii, abonament pentru o zi, pentru o săptămână, pentru o lună, pentru un an*), ulterior decizând dacă și cum se folosește de respectivul titlu de călătorie.

32. Prin urmare, Colegiul director decide faptul că, în cazul semnalat de către petent, nu s-a săvârșit o faptă de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată².

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Respingerea excepției de necompetență materială a C.N.C.D. privind soluționarea petiției;
2. Respingerea excepției lipsei calității procesual-pasive a S.C. METROREX S.A.;
3. Fapta sesizată nu reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată²;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.01.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru, DIACONU Adrian – Membru (online), GRAMA Horia – Membru (online), HALLER István – Membru (online), JURA Cristian – Membru (online), LAZĂR Maria – Membru (online), MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

**AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

*Data redactării: 06.04.2021
Redactată și motivată C.O./S.M.D.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

